

SETKÁVÁNÍ

ROČNÍK V. LISTOPAD 2003

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

9

Týden ve sboru

Brno I

Úřední hodiny: Po-Pá 9-12: Út 16-18

Pondělí

18.30 – staršovstvo (10.11.)
19.00 – sborový rozhovor (24.11.)
19.00 – sborové vzdělávání (1.12.)

Úterý

15.00 – služby Boží v DD Věstonická
17.00 – dětský klub
17.00 – biblická hodina pro děti
18.30 – příprava nedělní školy
19.30 – starší mládež

Středa

9.30 – klub otevřených dveří
13.00 – služby Boží
v Diakonii Hrnčířská
15.00 – kavárnička
18.30 – mladší mládež

Čtvrtek

16.00 – konfirmační příprava II. ročník
17.00 – biblická hodina pro dospělé
18.30 – redakční rada BEM(6.11., 13.11.)

Pátek

15.00 – konf. příprava – Rychmanov
18.30 – zkouška pěveckého sboru CD

Neděle

10.00 – nedělní škola pro děti
11.00 – setkání na faře při kávě a čaji

Brno II

Úřední hodiny: Po-Pá 8.30-11.30

Pondělí

18.30 – staršovstvo (10.11.)

Úterý

19.30 – třicátníci (4.11.)
19.30 – poslech zvukových záznamů
přednášek (18.11.)

Středa

13.00 – služby Boží
v Diakonii Hrnčířská
18.00 – biblická hodina v BD
19.30 – mládež

Čtvrtek

od 15.30 – vyučování dětí a příprava
konfirmandů

Sobota

9.30 – služby Boží v DD Kociánka
(1., 15., 29. 11.)

Neděle

10.00 – setkání v Blahoslavově domě
při kávě a čaji

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník V. Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vitek. Spolupracovali: Marek Baláš, Jan Franců, Ladislav Hájek, Marie Hájková, Ludmila Marková, Blahoslav Šimek a další. Registrováno pod číslem MKČR E12109. Vychází 10× ročně. Doporučená cena jednotlivého čísla 10 Kč. Články označené * neprošly jazykovou korekturou.

Adresa sboru ČCE Brno I: Opletalova 6, 602 00 Brno, tel. 542 211 453, email: ccebrno1@atlas.cz, <http://brno1.evangelnet.cz>

Adresa sboru ČCE Brno II: Lidická 79, 602 00 Brno, tel. 541 212 469, email: evsboii@iol.cz.

Měj otevřenou dlaň k chudému,
aby se naplnila tvá blaženost.

Dar je projev přízně vůči každému,
kdo žije,
ale neodpírej projev přízně ani tomu,
kdo je již mrtev.

Neodvracej se od plačících
a s těmi, kdo naříkají,
i ty naříkej.

Neváhej navštěvovat nemocné,
neboť za takové skutky budeš milován.

Budeš-li ve všech svých úvahách
pamatovat na vlastní konec
navěky nezhřešíš.

Sír 7,32-36

Čteme si v bibli

Bibli lze číst různě. Po pořádku jako román, na přeskáčku jako noviny, výběrově jako slovník či encyklopedii, slovo od slova jako cizojazyčný text, s dychtivostí jako dlouho očekávaný dopis, ale také s odporem jako povinnou četbu.

Vždycky tam ale můžeme objevit něco nového. Musím se přiznat, že když se postavím za stůl Páně, abych přečetl část z Pisma, na kterou budu vzápětí kázat, často se mi stává, že teprve při hlasitém veřejném čtení si uvědomím nějakou drobnou ale zajímavou okolnost, která mi při přípravě kázání unikla. Čtení potichu ostatně vymysleli až středověcí mniši, aby se navzájem nerušili v klášterech. V antice se četlo nahlas. Vzpomeňte si na Filipa (Sk 8). Jak jinak by věděl, co si etiopský ministr právě čte, kdyby ho neslyšel, jak si nahlas slabikuje hebrejská písmenka a věty. Pokud jste doma sami, doporučuji číst si v bibli nahlas. Daleko více se na text a jednotlivá slova musíte soustředit a většinou u toho také neusnete.

Myslím, že pro každého z nás jsou ještě v bibli zajímavé pasáže, které jsme dosud nečetli. Třeba taková kniha Paralipomenon. Je to sice většinou opakování knih Samuelových a Královských, ale nedávno jsem tam našel krásné příběhy, které jsem v životě nečetl a neslyšel. Nebo taková kniha Ezechiel. A to už nemluvím o malých prorocích.

Problém je, že na první čtení tomu člověk moc nerozumí. Ale od toho jsou tu různé komentáře a příručky, které nám poskytnou základní informace a navedou nás, v jakém smyslu máme příslušné oddíly chápat.

Největší chyba se dělá, když chceme, aby k nám bible hned mluvila. Než k nám z bible Pán Bůh promluví, vždycky to chvíli trvá. Nemyslete si, že vaši kazatelé, sotva bibli otevřou, už hned vědí, o čem vám budou kázat. Někteří to možná vědí, ale to nejsou dobří kazatelé. Bibli pouze obhajují své vlastní myšlenky. Lepší je číst bibli a nehledat tam hned odpovědi, ale naopak klást si nad ní otázky. Všimát si detailů. Představit si, co se mohlo stát jinak. Srovnat si to s dnešní situací. A nechat to v sobě pracovat.

Není také špatné si v bibli podtrhovat. Někdo má dokonce systém barev, jiný značek. Čemu nerozumí otazník, co ho oslovilo vykřičník a hlavní myšlenku oddílu si podtrhne. Nebo je možné srovnávat různé překlady. Čtením biblického textu se lze cizímu jazyku učit.

Snad nejdůležitější je si však uvědomit, že bible není jednotný a ucelený text. Mluví sice o stejné víře a naději, ale jinak jsou tak odlišné jako Seifertovy básně od zákoníku práce. V jednom svazku, neřku-li knize, jsou texty tak časově vzdálené jako je Kosmova kronika a fejeton z dnešních novin. Stává se, že jedno a totéž slovo prošlo v dějinách Izraele posunem ve významu. Mnohá slova a příběhy jsou přejaté z okolních jazyků a kultur. Mnohá přísloví a myšlenky měly tenkrát jiný význam, než se nám dnes na první pohled zdá. Když dnes řeknu: „Oko za oko“, zní to krutě a barbarsky, ale tehdy to byl úžasný pokrok, protože kdo se za ztrátu oka nepomstil druhému zmrzačením obou končetin, byl v dědině pro ostudu.

Jak tomu všemu má však rozumět obyčejný člověk? Nedá se nic dělat, musíme si s tím čtením dát víc práci. Bibli je třeba studovat, číst komentáře a výklady, dělat si poznámky z kázání, chodit na biblické hodiny. Je to dobrá investice a mnohonásobně se nám vrátí. I když byla bible už stokrát převykládaná a zdá se, že tu už není co hledat. Bůh si ji však pořád používá, aby nám skrze ní pověděl mnoho nového a nečekaného.

Jiří Gruber

anketa

Čtete si v Bibli?

Čtete ji pravidelně nebo občas?

Čtete ji podle určitého pořádku nebo namátkově?

Čtu si spíše nepravidelně, podle toho jaký impuls nebo zmínku kde najdu. Pravidelně naslouchám Slovu Božímu při nedělních bohoslužbách. Pravidelné čtení Pisma předpokládám v biblických hodinách

52 let

Ráda čtu Bibli pravidelně. ale nemám výdrž a tak se z pravidelnosti vždy po několika týdnech stane občasnost. Se čtením popořádku je to stejné. Navíc nad Bibli řeším různé životní situace a tak někdy není vhodný text, který je na pořadu dne. Pak namátkově hledám tak dlouho, až najdu text, který mluví o mém problému. To je pak síla. Někdy Duch svatý objasní Boží pravdy i v textu, který nemá s mým problémem tematicky nic společného. Bez modlitby a prosby k Duchu svatému nelze efektivně číst Bibli.

31 let

Čtu Bibli pravidelně podle příručky „Na každý den“ pro běžný rok a opakuji si „Na každý den“ z roku 1998, který pokládám za velice kvalitní. Každý den si také čtu žalmy.

79 let

Čtu pravidelně podle „Na každý den“

89 let

Za války jsme po večeri hlasitě četli jednu kapitolu denně bez vynechání a lámali dětské jazyčky na kralických seznamech. Pak jsme se prostřednictvím Odboru písmáků seznamovali nejen s Bibli, ale i se jmény některých Brňanů. Následovalo čtení podle Písmákova deníku a příručky Na každý den. (Co jich za ta léta je – a mnohé ve středních částech neprolistované!) Nejpозději se čte to, co vyžaduje učení v NS. Velmi často žasnu, jak to, že oddíl, určený na ten který den, jakoby náhodou zrovna reaguje, napomíná či odpovídá na to, co jsem ten den ztropil, myslel....Asi je to tím, že Bible opravdu není jen starou Knihou knih, ale živým Slovem Božím.

72 let

Čtu poměrně často, ale Bibli pro nejmenší .S tříletým synem hlavně prohlížíme obrázky, pokud jej nějaký zvláště zaujme, vracíme se k němu. Se starší dcerou listujeme v obrázkové Bibli . Zaujaly ji zejména některé kapitoly ze Starého zákona.

37 let

Bibli sama nečtu. Pravidelně se scházím v menší skupince s odbornějším vedením, kde studujeme Bibli.

40 let

Ano, čtu namátkově. Vždy, když mi při bohoslužbách utečou myšlenky, tak si potom vždy čtu tištěné kázání a k tomu příslušný biblický oddíl nebo celá rodina čteme večer před spaním.

45 let

Čtu si v Bibli a ráda. Ne však pravidelně. Bible je pro mne studnicí moudrosti, která mně pomáhá ve všech životních situacích. Uvědomuji si, že nesystematických čtením Písma mi z něho hodně uniká.

65 let

Čtu téměř pravidelně podle Hesel a Písmákova deníku. Otázka „čtete si v Bibli“ mne vedla k těmto úvahám:

1. slůvko „v“ – myslím, že člověk si čte ve starém kalendáři či ve snáři
2. člověk ale čte knihu, někdo rychle, jiný uvážlivě. Je-li kniha dobrá, je obohacením vědomostí či prožitkem.
3. Ale čtení Bible vidím jako problém. Přechíst několik veršů zabere pár minut. Jaký to ale má na nás, na mne vliv, na můj všední den, mé rozhodování. Pokud ne, proč číst?
4. Několik minut denně věnovat Slovu Božímu, slovu Toho, od kterého máme vše a jiným čtením, ať časopisů či hleděním do počítačů či TV trávit nepoměrně více času – to je přece strašné. Naši kazatelé asi umí číst Bibli jinak, když neděli co neděli slyšíme na text Písma živé Slovo Boží. Ale co my laici? Tolika dovednostem jsme učeni, ale vyčíst v Bibli Slovo Boží, živé a aktuální, potěšující a burcující – kdo z nás to umí? Může mně někdo poradit, pomoci?

65 let

Bibli čtu občas, když hledám odpovědi na určité otázky. Dost mi pomáhají v orientaci tématické okruhy, které jsem obdržela od společnosti Gedeonů.

Snažíme se číst pravidelně (spolu s manželkou) podle příručky Na každý den. Mám nejraději delší oddíly, nikoliv jen jednotlivé verše, a pokud možno systematicky čtu část nebo i celou biblickou knihu

71 let

V Bibli si čtu téměř denně. V současné době podle NKD s manželem a občas něco namátkově. Často čtu větší celky (např. celou některou bibl. knihu kvůli souvislostem zejména v SZ) V posledních dvou letech jsem přečetla celou Bibli od první do poslední stránky, takže celkem jsem ji během života přečetla 4x. Je to nejdůležitější četba mého života.

69 let

3 lidé uvedli, že si čtou Bibli pravidelně,

73, 74, 89 let

4 lidé čtou Bibli nepravidelně,

70, 73, 74, 88 let

5 lidí čte Bibli namátkově,

46, 79, 82, 85, 86 let

odpovídali členové sborů Brno I a Brno II

rozhovor

Víra vědu potřebuje, jinak zdegeneruje v pověru

Ředitel CBS AV ČR a vedoucí katedry biblistiky na evangelické fakultě UK prof. Th.Dr. Petr Pokorný, DrSc., se narodil v dubnu 1933 v Brně. Po maturitě na gymnáziu a studiu evangelické fakulty v Praze sloužil v evangelické církvi. Od roku 1968 se plně věnuje vědě a je naším předním odborníkem na počátky křesťanství. Přednášel na mnoha univerzitách v Evropě i USA, účastnil se vykopávek v Egyptě a Jordánsku. Doma i v zahraničí publikoval desítky studií, je autorem několika monografií a také skript a učebnic. Nejznámější je jeho Píseň o perle – populární kniha o gnosi. Se svou ženou Věrou (dětskou psycholožkou, která kvůli jeho povolání nesměla za komunismu vědecky pracovat) má tři dcery a syna. Vnoučat už je jedenáct.

Dá se o biblistice hovořit podobně jako třeba o chemii nebo jiné exaktní vědě? Lze tu pojmenovat milníky a zajímavé objevy?

Vědeckost biblistiky pro laickou veřejnost tvoří vlastně její pomocné disciplíny. Filologie, archeologie, papyrologie.... Biblistika sama se zabývá interpretací, srovnáváním a výkladem dochovaných textů a ústní tradice, která jim předcházela. V obou rovinách – významnými nálezy počínaje a v návaznosti na to i v porozumění a výkladu přeložených historických pramenů – došlo a stále ještě dochází k obrovským posunům. Biblistika je strhující podnik!

Začneme těmi nálezy...

Za první milník by se dal označit nález většiny papyrů s texty bible v Egyptě koncem devatenáctého a počátkem dvacátého století. Nejdřív se vykopaly poklady, pak začaly být zajímavé informace. Všechno odstartovaly nálezy ve městě Oxyrhynchos na začátku Horního Egypta – dnešní Behnesa. Publikované texty probudily ohromný zájem a spousta dalších se potom našla načerno u překupníků. Od jednoho ke druhému se hledal původní nálezce a expedice pak objevily i další naleziště. To byl případ textů z Nag Hamadí a Bodmerových papyrů, které pravděpodobně pocházejí ze stejné oblasti.

Čeho se týkají?

Všeho. Jsou na nich nejstarší Menandrovky komedie a jsou na nich také texty Lukášova a Janova evangelia, vůbec nejstarší souvislé verze, z konce druhého století našeho letopočtu. V Nag Hamadí se také našla svědectví do té doby neznámá, novozákonní apokryfy, které se do bible nedostaly. Tomášovo evangelium, Filipovo evangelium, Tajná kniha Janova...

Jak tohle všechno změnilo pohled na bibli,

Nálezy objasnily, jak vlastně vznikla, a umožnily její lepší výklad,

Jak to tedy bylo?

Vůbec původní žánr, ve kterém se informace o Ježíšovi uchovávaly, byl jakýsi rozhovor se vzkříšeným Kristem. Šířil se ústně, ale šlo o pevnou, přesně uzavřenou sbírku. Podle dochovaných záznamů z ní vycházel i apoštol Pavel. Když se na žádost věřících vyslovoval k různým problémům, říkal obvykle: "K tomuto mám slovo Páně..." Ale pak se ho třeba ptali na něco okrajového, například, jestli se mají holky

vůbec vdávat, když má být ten konec světa, a on přiznává: „O nevdaných ženách nemám žádné slovo Páně. Ale mám také Ducha svatého, a tak vám řeknu své mínění...“ Z toho plyne, že zdroj byl původně zcela jasný, uzavřený. Pokračováním tohoto žánru byla Šbirka Ježíšových výroků, nedochovala se, ale citace z ní ano. V Nag Hamadí se pak objevila celá další série drobných samostatných textů, v nichž údajně sám Ježíš připomíná apoštolům, co všechno udělal.

Co z toho plyne?

Ústně tradované drobné celky, formálně Ježíšovy výroky a krátké příběhy, byly zpočátku spojovány naprosto primitivně. Zpočátku vystačila slova „a potom“ nebo „druhý den“. Nebo se jednotlivé části spojovaly geograficky. Když šlo o tradici z různých míst, bylo nutno tam Ježíše dopravit. Odtud spojovací věty „a potom šel do Kafarnau a tam se stalo...“ Evangelia byla už něčím docela jiným. Šlo o pokus vyložit smysl Ježíšova příběhu, dát mu pevný řád a strukturu. A také ho konzervovat jako celek, protože předchází žánry nebyly moc dobře kontrolovatelné. Nebyla tam zpětná vazba. Všechno, co se osvědčilo, přirkl se do úst Ježíšovi, protože to nabylo rychlé autority. Od Marka, evangelisty, který se jako první rozhodl, že celou věc podá jako existenciální příběh, a zasadil Ježíšova slova pevně do jeho života, to bylo velmi revoluční řešení.

Řekl jste, že nálezy umožnily lepší výklad bible. Zvýšily v něčem její věrohodnost?

Určitě. Získali jsme přehled o tom, co se do kánonu dostalo a co ne, umíme lépe rozlišit, co je autentický záznam svědectví a co je dodatečná interpretace, které závěry odpovídají historickým událostem a které nikoli.

Vynechali oficiálně uznání evangelisté něco podstatného? Nebo si s Tomášem, Filipem a dalšími autory apokryfů v něčem protirečí?

Vysloveně protikladného tam asi není nic, ale mimo kánon se dochovaly různé zajímavé Ježíšovy výroky, krásné obraty a mnohá podobenství.

Například?

Jak známo, některá Ježíšova podobenství jsou poněkud nemravná. Třeba o nepoctivém správci, kde dává za příklad člověka, který se stará o svou budoucnost, takového staronového tuneláře – muže, jenž okradl svého pána o spoustu majetku a pak ještě podplácel lidi, aby ho schovali. Nebo o pokladu v poli, kde nalezce majiteli pole o pokladu nic neřekne a pozemek od něj pod cenou koupí. Z tehdejšího hlediska bylo nemravné i známé podobenství o hřivnách – pro Židy tehdy nebylo myslitelné, aby se věnovali obchodu nebo půjčovali peníze a podobně. Tato podobenství se do bible dostala, ale třeba podobenství o teroristovi už bylo moc.

Ježíš dával za příklad teroristu?

Pochvaloval jeho cílevědomou přípravu. Jeden člověk chtěl zabít mocného muže. Vzal meč a bodal do stěny, aby zjistil, zda je jeho ruka dosti pevná. Potom šel a zabil mocného muže. Takhle buďte připraveni, poukazuje Ježíš. Ale jen v Tomášově evangeliu, které se do bible nedostalo a zůstalo apokryfem.

Jinak řečeno, církev do kánonu zahrnula jen to, co se jí hodilo....

Co považovala za výstižné. A to dělali i evangelisté, ať už uznání, nebo ne. Obecně můžeme říci, že až na výjimky se do bible dostali ti nejlepší. I jejich texty ovšem – na

rozdíl od těch starozákonních – mají zřetelně lidský charakter. Poznamenávají je chyby opisovačů a ve středověku i záměrné dogmatické zákroky.

Jste hlavní řešitel grantu nazvaného Historický Ježíš. Objevilo se v poslední době v životě tohoto muže něco, co by mohlo zajímat i ateisty? Už se třeba ví, kdy se vlastně narodil? V roce nula to prý nebylo, spíš ve čtvrtém. Nebo v sedmém?

Přesný letopočet se asi nedozvíme nikdy.

Historické okolnosti jeho narození jsou také vymyšlené?

Mezinárodní delegace mudrců s dary je ryze literární a teologický motiv. sčítání lidu v těch dobách probíhalo, ale není přesným vodítkem. A konjunkce hvězd teprve ne. Problém je v tom, že lidé na Ježíšovo narození vzpomínali až poté, co se proslavil. A zpětně si řekli, že ta hvězda, kterou viděli jako malí, byla asi kvůli němu.

Co se tedy vlastně ví?

Pokud jde o Ježíšovo narození, je téměř jisté, že k němu nedošlo v Betlémě, nýbrž v galilejském Nazaretu. Podle dochovaných pramenů to mimo jiné tvrdí i Ježíšovi odpůrci. Cožpak se Mesiáš nemá narodit v Betlémě, městě Davidově? A Ježíš je z Galileje! Na což jim Ježíš odpovídá ve stylu Kdybyste věřili Otci, uděláte líp, ale ani on sám tu Galileu nevyvrací.

Objevily se i nové věci?

Drobnosti. Když například dav tlačil na Piláta, aby Ježíše odsoudil, křičeli na něj lidé, že jinak není přítel císařův. Nedávno se objevilo, že nešlo jen tak o nějaké výkřiky. „Přítel císařův“ bylo vysoké státní vyznamenání, jehož byl Pilát nositelem. Vyšší stupeň už byl jen titul „velmi blízký přítel císařův.“

Měl jsem na mysli spíš fakta. která by lépe osvětlila Ježíšovo působení v posledních dvou letech před smrtí, kdy se z tesaře náhle stal kazatel....

Ježíš byl zřejmě žákem Jana Křtitele. Ten ho také pokřtil, za což se křesťané tak trochu styděli. A evangelisté se snažili jejich životy co nejvíc oddělit. Aby Jan Křtitel přestal učit, když Ježíš začal. Ve skutečnosti asi působili nějakou dobu současně a teprve později se z Jana Křtitele stal Ježíšův předchůdce.

Jsou vůbec autoři evangelií, věrohodní, když si tak vymýšlejí?

Takhle to nemůžete brát. Jejich zprávy nemůžete číst jako prostá sdělení – zásadní je celkový výklad. Tehdy ty texty fungovaly jinak. Tradiční byla řecká historiografie, kdy se narativním způsobem vyprávění vyjadřovaly i významy. Platila zásada, že dobrý historik si může vymyslet i bitvu, která se nikdy neodehrála, jen aby na ní charakterizoval povahu vybraného vojevůdce.

Když oddělíme, co víme historicky, a spatříme také osobní rozměr jednotlivých biblických svědectví, co uvidíme lépe? Dějiny? Nebo jen podstatu křesťanského učení?

V Bibli nejde o poučení v dějepisu nebo zeměpisu. Jde o člověka, o jeho cestu dějinami a jeho sebepochopení tváří v tvář časovému omezení jeho života. Nicméně – velmi užitečná je i snaha o jasný pohled na minulost. Brání totiž i falešnému rozvíjení křesťanské věrouky. Za první republiky například existovaly představy, že by se křesťanství mělo přizpůsobit liberální demokracii, stát se vnitřní oporou

Masarykova státu a pomáhat společnosti na úspěšné cestě trvalého pokroku. A ono je to přitom jinak.

Jak?

Jde o přípravu na konflikty a smrt. O návod k zakotvení života, které jde nad ni a je v něm osobní naděje. Křesťanství nemluví o žádném rozvoji. Ukazuje, jak si má člověk vytvářet pevné osobní vztahy, aby přežil v převratech doby. Učí, že nezáleží ani na tom, jaké má kdo představy o pánubohu nebo co o něm zjistil. Záleží jen na tom, co si pánbůh myslí o něm. A jsou tu určité normy, jejichž překročení se může na chvíli vyplatit, ale vnitřně se na ně doplácí destrukcí osobnosti. A pak se rozpadá i ta společnost.

Bibli už jsem kdysi zalistoval. Opravdu je to tam takhle?

Doslova ne, ale bavíme se o výkladu. Podstatou Nového zákona přece není žádná filozofická koncepce, nýbrž biblická zkušenost s Ježíšem. A právě v jejím výkladu se odehrávají ty největší změny, na které jste se ptal. Ježíšův příběh se ukazuje jako stále barvitější. A výkladů přibývá. Od nejstaršího pohledu – že Ježíš musel umřít, aby usmířil nějakou fatální chybu člověka, vinu Adamovu nebo něco podobného – až po veskrze moderní pochopení, že Ježíšův příběh prostě zjevuje, co před Bohem obstojí. Těžko dnes někdo uvěří, že svým utrpením na sebe vzal trest za lidské hříchy. Že před sebou měl obraz Boha, který byl pro něho tak cenný, že se ho nemohl vzdát, ani když mu hrozila smrt? To ano. Že to, co říkal a dělal, učil, staral se o nemocné, má budoucnost a vejde do nového věku tak jako po vzkříšení on sám? To jistě....

Tuhle změnu asi moc věřících laiků nezaznamenalo. Ti v kostele dodnes slýchají o Ježíši, který vykoupil naše hříchy....

Měli by ji zhlédnout. Na evangelické fakultě o ní učíme už druhou nebo třetí generaci bohoslovců. Církev je holt strašně veliká, a tudíž hrozně pomalá instituce. V Německu a ve Francii je tohle zpoždění o něco menší. A ve Španělsku zase trochu větší. Do budoucna jsem optimista.

Petr Pokorný, ředitel Centra biblických studií AV ČR je teolog a uznávaný vědec současně. Kromě jiných ocenění obdržel v roce 1995 i prestižní Humboldtovu cenu za celoživotní dílo

Otázky kladl Jan Zvelebil, přetištěno z časopisu Reflex 29/03

přečetli jsme

Rozhovor

Povídají si dva chlapci – římský katolík a žid – o svém budoucím povolání.

Katolík povídá: „Já nechci jen tak nějakou práci – já chci být šéfem. Já budu knězem a povedu své stádečko z mé kazatelny.“

Židovský chlapec na to: „To nic není. Kněz, to je jenom podřízená funkce. Biskup pískne a kněz musí skákat.“

„Dobře,“ povídá katolík, „já budu pilný a stanu se biskupem a kněží budou skákat, jak já zapískám!“

Žid na to: „To nic není, to je jen taková podřízená funkce. Kardinál tleskne a biskupové přiběhnou pro rozkazy.“

„A víš co? „povídá katolík, „já se budu moc snažit a dotáhnu to na kardinála a pak budu šéfovat já.“

„No jo, ale když papež zavolá, kardinálové musí poslouchat.“

„Hej, když se Polák mohl stát papežem, co bych já nemohl! Budu se modlit a hodně pracovat a já se stanu papežem a budu šéfem všech šéfů.“

Žid povídá: „To je toho, vždyť je jen zástupcem boha na zemi – jako třeba zástupce vedoucího, zástupce ředitele a tak...nic moc ten pravý šéf.“

Katolík se dopálil: „Co tedy mám dělat? Mám se snad stát samotným Kristem!“

Žid chvíli přemýšlí a pak povídá: „No, jeden z našich chlápků to zmáknul.“

COMMUNIO 2_2000

Z Kostnických jisker 33/2003 vybral B.Šimek

Člověk – obraz Boží...?

I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem...Gen.1.k.26.v.

Člověk, Boží svědek, byl stvořen k Božím obrazu, tj., aby neviditelného Boha zobrazoval rázem svého jednání, tedy takovým způsobem života, jímž by skrze člověka Bůh sám přicházel ke slovu. Takovým životem, který by oslovoval hluché, těšil zarmoucené, shromažďoval opuštěné a navracel zbloudilé

Prof. Heller KJ 3.1. 01

Když se Augustin díval do hloubky svého nitra, našel v něm obraz Boží, svatě Ty. Objevil cestu, která vede „pod hladinu“, od povrchu k hloubce, od obrazu k originálu, od symbolu k smyslu.

Tomáš Halík - Co je bez chvění, není pevné

V Bibli se mluví o člověku jako o Božím obrazu. Je třeba zdůraznit, že se mluví o „člověku“ jako takovém, ne o pouhém jedinci, nýbrž o člověčenstvu vůbec. Je mu postaven před oči vznešený cíl a jeho životu dána jedinečná náplň. Bez novozákonního vyvrcholení by starozákonní zvěst ztratila význam, jakože teprve o Ježíši Kristu platí, že „on je obraz Boha neviditelného“ (Ko 1.k.15.v.)

Miloš Byč - Ze světa Starého zákona I

vybral A. Hladký st.

bylo

Sjezd (nejen) evangelické mládeže na Vsetíně 2003

Letošní sjezd (nejen) evangelické mládeže se z Čech přesunul na Moravu a to přímo na Valašsko, konkrétně na Vsetín. Brněnští účastníci, kteří dali přednost lákavé nabídce hromadné jízdenky před jinými individuálnějšími formami cesty, se na Vsetín dopravili hned na dvě etapy s celkem logickým předpokladem, že první skupina přijede dříve než skupina vyjíždějící později. Málem tomu tak nebylo, protože České dráhy zajistily první skupině prodlouženou zastávku v Přerově. Vše ale dobře dopadlo, všichni šťastně dojeli a ještě si stačili zakoupit tradiční sjezdová trička, která z pultu mizela takřka rychlostí světla.

Úvodní večer byl věnován „životu a dílu nechtěného a nevíтанého zakladatele evangelické identity“ Emanuela Chmelíka z Chmelnice, který (jak vyplynulo z kontextu), hrál v dějinách reformního hnutí srovnatelnou roli jako Jára Cimrman ve světové vědě. Páteční program zakončila pobožnost a na osm set (nejen) evangeliků bylo rozděleno a odvedeno do několika škol, kde se část uložila ke spánku a část se jala prozkoumávat noční život valašské metropole.

Velká většina nás brněnských se ubytovala ve škole na Sychrově, která byla postavena na pravděpodobně nejvyšším místě vsetínského intravilánu. Ráno však moudřejší večera a záhy se ukázalo, že to byl krok strategicky a především logisticky velmi výhodný, protože jídelna pro všechny sjezdaře se nacházela několik desítek metrů od hlav sychrovských spáčů.

Po vydatné snídani začal ranní pobožností sobotní program a poté si každý mohl vybrat (a vybral) z bohaté nabídky nejrůznějších přednášek a aktivit, sportováním počínaje a meditací a modlitbou zdaleka nekonče. Téma letošního sjezdu znělo HOMO CHRISTIANUS a program tak byl směřován nejen k duchovnímu, ale především k praktickému životu a místu křesťana ve společnosti. Na pořadu dne figurovaly velmi zajímavé a přínosné přednášky, osazenstvo se např. mohlo zbavit evangelických předsudků s Danielem Ženatým, zaplést se tak trošku do politiky se Svatoplukem Karáskem nebo s Janem Kellerem osolit svět kolem sebe. V místním kině se promítal norský film Druhá tvář neděle a ti diskusechtivější si o něm mohli i popovídat.

Počasí sice nepřálo a setrvalý déšť se snažil účastníky udržet v teple kulturního domu, fary, městského úřadu či kina, ovšem voděodolní zájemci samozřejmě měli možnost si organizovaně či na vlastní pěst prohlédnout utajená vsetínská zákoutí.

Sobota končila ve znamení hudby a kdo promarnil příležitost hudební dílny (jejíž účastníci posloužili přímo andělským zpěvem z kůru při nedělních bohoslužbách), mohl se potěšit varhanním koncertem v kostele Horního sboru ČCE. Skvělým zážitkem pak bylo vystoupení Zuzany Navarové a skupiny KOA, kteří tak pomyslně zatloukli zlatý hřebíček do sobotního večera.

Celý sjezd završily nedělní bohoslužby s vysluhováním večere Páně, které se konaly souběžně ve dvou kostelech Horního (typické „českobratské“) a Dolního (luterská liturgie) sboru a účastníci jedněch i druhých si je velmi pochvalovali. Po skončení bohoslužeb a částečném občerstvení nastal čas loučení a odjezdu, což pěkně dokreslily neustávající průtrže mračen. Nezbylo než se těšit z prožitých zážitků a na příští sjezd pro změnu v Čechách.

sestry Matoulkovy

Cantate Domino na Slovensku

Také letos mohl pěvecký sbor Cantate Domino vycestovat na zahraniční zájezd. Stalo se tak v sobotu 26. září díky bratru Palo Šajgalíkovi z Banské Bystrice, který studuje v Brně a pilně chodí zpívat tenor. On nás spolu se svými rodiči, farářem a přáteli pozval mezi své bratry a sestry. Mluvílo se stále o Zvolenu. Proto mne překvapilo, že když jsme po klikaté a zdlouhavé cestě, plné odboček přeci jen do Zvolena dorazili, pokračovali jsme ještě 14 km dále na východ. Slíbená „guláš party“ nás čekala až na zahradě starobylého sboru v Očově. Sluníčko nám mimořádně přálo, přijetí hostitelů bylo neméně hřejivé, guláš páčil. S dobrým chlebem, pagáčky, pitím a s dalšími dobrotami nás krásně nasýtil. Místní bratr farář a senior Ján Kecer i s panem starostou obce nás oficiálně přivítal, představil nám kostel i sbor s jeho historií od roku 1546. Potom nás provázela do místního muzea v bývalé budově polnohospodářského družstva, které dosud prosperuje pod odborným vedením evangelického inženýra. Odpoledne jsme zahlédli sochu významného rodáka Matěje Bela (1684-1749), sportovní letiště navštívili pozoruhodný artikulární kostel v Hronseku z r.1726. Nechce se ani věřit, že bratři, ač měli povoleno stavět jen ze dřeva bez použití kovu, na záplavovém území a v omezeném čase od jara do podzimu, dokázali postavit objekt pro několik tisíc lidí, který slouží dodnes.

Před zkouškou v Očovském kostele nám zůstala jen chvíle na prohlídku evang. kostela ve Zvolenu. Je po rekonstrukci za 6,5 mil. SK a má kapacitu 2500 míst k sezení. Místní zámek jsme si prohlédli až v neděli cestou do Brna. Po sobotní zkoušce si nás ochotní členové sboru odvedli do rodin k večeři a na nocleh. Já jsem měl dojem, že se mi dostalo zvláštního štěstí na přátelské přijetí a skvostné ubytování, ale ukázalo se, že podobně si chválí jeden přes druhého.

V neděli po snídani v rodinách hostitelů jsme se ukázněně sešli v kostele k přípravě služeb Božích. Jejich středem byla liturgie, vedená bratrem seniorem, a kázání, přednesené bratrem farářem Gruberem na Žalm 19. Na začátku zazpíval místní ženský zpevokol a pak ve třech vstupech náš sbor, čítající 31 zpěváků a 4 instrumentalisty, provedl u varhan Ebenovu Truvérskou mši. Jirka Procházka pěkně zazpíval Dvořákův žalm 23 s doprovodem varhan. Na závěr shromáždění nastoupili zpěváci dopředu k oltáři a zazpívali 4 písně, odměněné potleskem a pěkným poděkováním. Rozloučení v kostele a pak už jen bohatě prostřený stůl ke společnému obědu ve sborové místnosti. Poslední stisky rukou, výměny adres, mávání a odjezd do Brna. Spokojenost pana řidiče Janečka s námi, i naše s jeho službou a s celým zájezdem byla upřímná.

Jan.B. Šebesta

S biblí ve Znojmě

Tentokrát to bylo už podruhé. První společné čtení a přemýšlení nad vybraným textem bylo v Luhačovicích před 3 roky. Přineslo první dobré zkušenosti, takže bylo na co navazovat. V sobotu 20. září jsme se sešli ve Znojmě se stejným záměrem. Bylo to 9 Brňáků (vč. faráře), s 12 Vídeňáků (vč. obou farářů) z partnerského sboru. Obě skupiny byly zastoupeny i výbornými tlumočníky, takže nebylo nikoho, kdo by se cítil nedokonalou znalostí druhého jazyka nějak ochuzen. Tím textem byl všeobecně známý oddíl podobností o vinici, tedy příběh s překvapivým závěrem, avšak jinak naprosto srozumitelný. Přiznám se, že jsem neměl vůbec představu jak rozhovor nad tak jasným textem bude probíhat Ukázalo se však, že námětů k

přemýšlení bylo dost a většina účastníků také přinesla v diskusi podivuhodné množství zajímavých myšlenek.

Součástí programu byla i prohlídka církevních pamětihodností města. A to patrové kaple sv. Václava, vystavěné přímo nad strmým svahem Dyje s překrásným výhledem do údolí. Kaple sloužila kdysi i naší kazatelské stanici, dnes je užívána církví pravoslavnou. V těsné blízkosti stojí působivý gotický kostel sv. Mikuláše. Shodou okolností byl tentokrát přístupný veřejnosti i s kryptou, věží a půdou. Nakonec jsme ještě navštívili bývalý německý evangelický kostel, který po válce sloužil jak naší, tak husitské církvi, později jen husitům. V současné době je kostel v rekonstrukci, přebírá ho církev pravoslavná. Náš po válce ustavený sbor se později přestěhoval do dnešního sborového domu, kde jsme také zasedali.

Jistě je třeba i zmínit, dobré organizační zajištění víkendového setkání. Ubytování v krásně zrestaurované prastaré církevní budově, výborné jídlo v restauraci, ale i v našem sborovém domě a přístřeší pro jednání, vše poskytnuté obětavostí sboru, hlavně farářské rodiny.

V neděli dopoledne jsme se všichni shromáždili s místním sborem na bohoslužbách a k rozhovorům se členy sboru, odpoledne jsme se pak rozjeli do svých domovů, všichni s přesvědčením, že v takovém setkávání by se mělo pokračovat. Rakušané, zdá se nadšení, jednoznačně dali na vědomí, že příště bude společné čtení u nich.

Ladislav Hájek

Když se k vám chystají hosté,

z tisíc kilometrů vzdáleného holandského Apeldoornu, není úplně lichá obava, jak se s nimi domluvíte. Dvaadvacet holandsky mluvících hostů na začátku října v Blahoslavově domě takovou obavu dobře rozptýlilo. Namnoze tu ostatně nejsou žádní cizinci. Někteří přijíždějí pravidelně už řadu let. První setkání s apeldoorskými reformovanými se datují ještě do předlistopadových dob. Začalo to zrovna v říjnu před patnácti lety.

Péče o těch dvaadvacet se ujali zkušení, odpovědní a přívětiví hostitelé a hostitelky, takže hosté zaručeně netrpěli nepohodlím ani nedostatkem. Navíc se potvrdila dávná zkušenost - Holanďany můžete oslovit téměř kterýmkoli jazykem; většinou vám rozumějí a většinou odpovídají tak, že se dá porozumět jim. Jenom ta čeština jim moc nejde (asi jako nám ta jejich nizozemština). Přesto se i nedělní služby Boží podařilo konat tak, že si účastníci navzájem slušně rozuměli, a dvě tak málo příbuzné řeči se spíš doplňovaly, než aby si překážely. Je možné mluvit různě, a přitom společně zpívat, modlit se, naslouchat, slavit.

Však i otázka, která potom z řad brněnských účastníků několikrát zazněla, se netýkala toho, co ti hosté říkali, ale co jejich sestra farářka a bratr farář měli na sobě. Obvyklé to ovšem nebylo – úhledné taláry v bílé barvě a zelená štola – to s naší představou reformovaného prostředí nejde moc dohromady. Naším hostům to naopak dohromady šlo. Kdo ví – třeba i u nás taková obměna vnější podoby v bohoslužbě časem přestane být vnímána jako překážka setkání a porozumění. Zdá se, že na začátku října v Blahoslavově domě proběhl docela úspěšný test.

Jaroslav Vítek

domáci pobožnost

O přijímání cizinců

„Bratrská láska ať trvá; s láskou přijímejte i ty, kdo přicházejí odjinud – tak někteří, aniž to tušili, měli za hosty anděly.“

Židům 13, 1-2

Pohostinnost, vldné přijetí hostů, ať přicházejí odkudkoliv, odjinud, patří k dobrým tradicím křesťanským vůbec a evangelickým zvláště. Syn evangelické fary, německý filosof Friedrich Nietzsche se tomu posmíval. Německý básník židovského původu Heinrich Heine naopak vděčně vzpomínal, jak laskavě byl s ostatními studenty přijímán na evangelických farách po celém Německu. A jak ty farářské dcery měly modré oči. Pohostinnost zaujímala zvláštní místo v apoštolské církvi, jakmile zvěst evangelia překročila území obývané převážně židy. Mezi židy mělo přijímání pocestných starou tradici. Šlo někdy o život; překročil-li někdo poušť, potřeboval nutně honem pít a jíst, umýt se a ošetřit nohy. Tak přijal Abraham v Mamre tři muže odjinud, docela cizí. Starozákonní tradice vedla překladatele k tomu, že známé Ježíšovo slovo: „Hostem jsem byl a přijímali jste mne“ (Matouš 25,35) přeložili výkladem: „Byl jsem na cestách a ujali jste se mne“. Amedeo Molnár místo vyložil s použitím cizího slova: „Byl jsem cizincem a integrovali jste mne do svého domova.“

Apoštolský autor epištoly se právem obával, že křesťané v mladých sborech budou mít rozpaky přijímat lidi jiného původu, jiné víry, jiné řeči a později i jiné barvy pleti. Proto odkazuje na starozákonní vyprávění. Nejen Abraham, ale i Gedeon, Manoach, Lot či apokryfní Tobiaš přijali v pocestných cizincích – posly od Boha – anděly! Proto dávali křesťanští domáci i cizinci napít, najíst, dali mu místo k nočnímu odpočinku a pro osla či velblouda našli stáj. Vzali ho pod svou ochranu, přijali ho za svého, do rodiny, platil mu i příkaz svátečního odpočinutí.

V Ježíšově radostné zvěsti to dostalo důležité místo. On sám, který na rozdíl od lišek a ptáků nebeských, neměl, kde by hlavy sklonil, přišel, aby nám ukázal cestu do Božího království, do domova, který začíná už teď a tady. A to právě ve chvíli, kdy se rozpomeneme na jeho slovo a vezmeme i toho, donedávna cizího, do svého domu, do svého bytu, do své obce a do svého sboru. Ježíš za to položil život, aby nám bylo odpuštěno, abychom byli vpuštěni do domova pro nás připraveného. Proto přijmout pocestného, utečence, uprchlíka, cizince, bezdomovce znamená nejen pustit cizího do svého domu a do svého srdce, ale také v něm přijmout anděla a v něm samého Boha. V tom, kdo přišel „odjinud“, přichází sám Bůh, řekl jeden z otců kvekrů, John Fox. Buď mi slovo Boží nese nebo jím sám jest.

Jan Šimsa

bude

Pozvání pro hledající

Náš sbor chce být otevřeným společenstvím a proto nabízíme nový začátek rozhovorů o víře všem, kteří hledají svou životní cestu. V posledních letech bylo do našeho sboru přijato nebo pokřtěno nemálo dospělých bratří a sester, z nichž mnozí se aktivně zapojili do společenství sboru a za jejichž svědectví a obdarování jsme Pánu Bohu vděční. Možná víte ve svém okolí o někom, kdo by se rád o křesťanství a evangelické církvi dozvěděl víc než vyčte jen ze slovníků a na internetu. Možná má řadu otázek a rád by se setkal s věřícími křesťany. Takové osobní pozvání a doporučení bývá nejlepším způsobem, jak začít.

Možná byste si i vy sami rádi zopakovali základy křesťanské víry, protože jste k tomu dosud neměli příležitost. Tato setkání mohou posloužit mnoha způsoby. Jako nezávazné seznámení s tradicí církve. Jako příprava ke křtu nebo ke vstupu do sboru. Mohou však posloužit i dlouholetým členům sboru v jejich životní orientaci. První schůzka zájemců o tato setkání bude v úterý 4. listopadu v 18.30 na faře na Opletalově a v případě zájmu se budou setkání konat v tuto dobu asi půl roku. Přihlásit se a další podrobnosti můžete získat přímo u bratra faráře Jiřího Grubera, který tato setkání povede nebo na kdykoli v úředních hodinách na faře Opletalova 6 (tel: 542 211 453)

Pozvání na adventní odpoledne

Srdečně zveme všechny sestry a bratry ke společnému setkání na první adventní neděli dne 30. listopadu 2003. Naším hostem bude bratr kazatel Heczko, který nám poví o svých dlouholetých kontaktech s křesťany na Podkarpatské Rusi a Ukrajině. Program bude otevřen i pro rozhovor a doplněn občerstvením, které naše sestry připraví.

Odbor křesťanské služby

Hudební nešpory v Komenského kostele

Budou opět v neděli 2. listopadu v 19.30. V programu uslyšíme zajímavý vokální soubor s názvem ASSETTO, který má na repertoáru zejména středověké písně. Při listopadových nešporech však zazní i dvě skladby současného brněnského skladatele Miloše Štědrone. Kázat bude bratr farář Štěpán Hájek. Výtěžek ze vstupného podpoří školu na Kociánce, kterou navštěvuje mládež s postižením. Nedělní hudební nešpory mají již svůj okruh návštěvníků a dosavadní sbírky pomohly několika potřebným humanitárním projektům. Kostel bývá příjemně zaplněný, ale nějaké to místočko pro vás se určitě najde.

Klub otevřených dveří

Pozor změna: od listopadu vždy ve čtvrtek od 9.30 do 12.00

- 5. 11. Dobře vím, či jsem, rozhovor s paní Žižkovskou
 - 13. 11. Batikujeme vánoční dárky s Janou Kvasničkovou
 - 20. 11. O třech princeznách, vypráví Marie Vrbová
 - 27. 11. Pozvání do Domečku, E. Vondráková
-

Sborový rozhovor

Další setkání všech generací sboru Brno I bude v pondělí 24. listopadu v 19 hodin. Téma, které jste si sami vybrali zní: Jak a kdy nás Bůh trestá? Úvodní slovo k rozhovoru slibil připravit bratr farář Jan Pokorný.

Hledáme nového kostelníka pro Betlémský kostel

Od července příštího roku bude na Pellicově 6 na staré faře k dispozici třípokojový byt s příslušenstvím a halou pro toho, kdo by převzal kostelnické práce v Betlémském kostele. Nájemní i pracovní smlouvu, přesně specifikující kostelnické povinnosti, chceme uzavřít na dva až tři roky. Předpokládáme, že kostelníci budou nebo se na dobu vykonávání svých povinností stanou členy sboru Brno I. Písemné přihlášky odevzdávejte, prosíme, v kanceláři sboru do 12. ledna 2004, kde také dostanete bližší informace.

Sbírka na opravu kostela v Rumburku

Jak jste již asi byli informováni, 2. srpna tohoto roku vyhořel evangelický kostel v Rumburku. Zničena byla celá dřevěná střešní konstrukce a část vnitřního vybavení: varhany, hlavní lustr, zvon atd. Pojištěna byla budova jako taková, nikoli však vnitřní vybavení. Synodní rada rozhodla o vypsání dobrovolné mimořádné sbírky na rekonstrukci tohoto kostela a naše sbory se k ní rozhodly připojit. Ve sboru Brno I proběhne sbírka formou darů do zvláštních pokladniček v obou kostelech. Ve sboru Brno II bude vykonána mimořádná sbírka při službách božích dne 9. listopadu.

Adopce na dálku

Inspirováni rozhodnutím I. sboru ČCE – Brno adoptovat „na dálku“ dítě z Indie jsme též jako manželé sjednali prostřednictvím Arcidiecézní charity Praha, adopci na dálku jednoho dítěte z Ugandy. Sdělujeme tuto skutečnost s radostí a doporučujeme k následování dalším rodinám našeho sboru.

Některé údaje o našem chlapci:

Manuel Sentamu narozen 12. 1. 1995 – náboženství Římskokatolické

Navštěvuje školu Mprivuma clu – základní škola pro sirotky a postižené děti – 1. stupeň

Prospěch ve škole – Dobrý

Oblíbený předmět – Matematika

Koničky – fotbal

Otec se jmenuje Kayira- bez dalších údajů

Matka, která je postižená a žije se jako rolnice, se jmenuje Hamida Makisule.

Manuel má ještě desetiletého bratra a bydlí s nevlastní matkou.

Manuelův životní cíl je stát se učitelem. Nejvíce potřebuje vzdělání, školní potřeby a oblečení. Jeho oblíbené jídlo je rýže a posho.

Rodina vlastní přechodně rodinný dům a též zemědělskou půdu, na které pěstuje kasavu, brambory pro domácí spotřebu. Chlapec pomáhá tím, že nosí vodu.

Sdělují X + Y

Kontaktní adresa: Arcidiecézní charita – Adopce na dálku, Londýnská 44, 120 00 Praha 2, tel: 224240985

Kavárničce je už deset let

Všimli jste si, kolik kaváren v Brně se už zavřelo? Naše Kavárnička naopak nepřestává otevírat své dveře všem evangelikům a jejich hostům na znamení své jinakosti.

Ta záleží na tom, že ji nejde o obchodní podnikání s výhledem na zisk, ale o prodloužení církevního obecenství a o jeho praktický projev. Křesťané jsou bratři a sestry velkého Bratra, Ježíše Krista. Odedávna se poznají podle toho, že oblečení v lásku rádi se setkávají kolem svého Pána a vzájemně se podporují ve víře, že v něm našli svou největší lásku, útočiště, skálu a pevný hrad. Kde je tato láska přítomná, tak vane věčnost. „Beze mne nemůžete nic učinit“, připomíná Pán, „ani s užitekem a potěšením pít kávu“. I ta je od něho, proto tak chutná.

Pán přítomný ve svém slovu, je jinakost Kavárničky. Že si tam při kávě povídáme, jak se máme a co je u nás nového, že vzpomínáme na ty, kdo pro nemoc mezi nás nepřišli, i na ty, kdo odešli, je další část té jinakosti, neboť nevede nás při tom zvědavost nebo společenská slušnost: příbuzní (přes Krista Pána) se vzájemně podílíme na svých osobních a rodinných starostech i radostech. Setkávání máme za nezbytné. Poznáváme se hlouběji než o nedělních bohoslužbách. Máme k tomu více času. Také se tam učíme přemáhat své přirozené sobectví: darujeme druhým nejen úsměv, ale i koláč ke kávě! A učíme se jeden druhého milovat, totiž snášet se v lásce. Třebaže jsme bratři a sestry, jsme různí, milí i méně milí. Jsme v pokušení vytahovat se nad druhé nebo je soudit, ale Boží slovo, společná píseň a závěrečná modlitba Páně nám připomene, jak nás, milé i nemilé, podivné a protivné miluje Bůh. Jeho odpuštění nás znovu spojí.

Pro informaci: Začínáme každou středu na faře v Opletalově ulici ve 3 hodiny odpoledne písní, modlitbou a kázáním. Od 3,30 do 4 hodin je káva, při jejíž výrobě a distribuci se vytrvale a trpělivě (tedy s láskou) osvědčují sestry, jimž zapomínáme děkovat. Potom je další půlhodina s různě kulturním programem, jenž občas přijme podobu pele-mele, do níž může přispět každý podle svých schopností.

Mějte tuto informaci za pozvánku. Údělem starých a starších není osamělost ať hrdinná nebo skleslá, nýbrž „obecenství svatých“, jehož předběžnou podobu má i naše Kavárnička.

Účastník, jemuž ta káva chutná

Pozvánka na výstavu

V brněnském Paláci šlechticů se koná do konce ledna 2004 výstava s názvem Východní křesťanství. Na ploše kolem tisíce metrů čtverečních jsou instalovány ikony, pohřebiště, liturgické předměty, oděvy a knihy postihující východní křesťanství v dlouhém časovém období. Instalaci uvádí Velká Morava a cyrilometodějská mise, následuje Byzantská říše, egyptští Koptové, křesťanská Etiopie, zaniklé středověké říše na území dnešního Súdánu, křesťanské církve na území Blízkého východu a v zemích Kavkazu, pravoslavné Řecko po pádu Konstantinopole, Ruské pravoslaví, pravoslavnou církev v Rumunsku a v Srbsku, východní Slovensko a pravoslaví v Českých zemích.

Čriecky

Z dejín evanjelikov na Slovensku

20. storočie

prinieslo slovenským evanjelikom toľko zmien, koľko nezažili v žiadnom inom storočí predtým.

Začalo sa mimoriadne tuhou maďarizáciou. Tá zasiahla špeciálne aj našu cirkev, ale nezlomila ju. Profesor Anton Štefánek v diele *Základy sociografie Slovenska* konštatoval: „Tento národ zachránilo necelých sto rodín evanjelických farárov a učiteľov.“

Jeden z ostro ordinárnych príkladov potvrdzujúcich uvedené stanovisko je historka z mladosti Milana Rastislava Štefánika. Keď ho jeho otec, farár z Košarísk, vypravádzal na štúdiá do Maďarska, dal mu aj takéto napomenutie: „Vieš, z akej rodiny pochádzaš. Keď sa tam odnárodiš, zahluším ťa ako prašivého psa!“ Alebo rodák z Pribyliny, absolvent evanjelickej teológie v Prešove a Erlangene, potom dvojnásobný doktor z Lipska (filológia, 1902) a Paríža (teológia, 1905), ovládajúci pätnásť jazykov, Ján Lajčiak, nedostal miesto profesora na bratislavskej teologickej akadémii z toho dôvodu, že si nepísal meno v maďarskej podobe Lajcsak, ale v slovenskej. Keď napokon zaujal miesto v najodľahlejšej fare Liptovského seniorátu – v Banskej Boci, ľudová tvorivosť to interpretovala nasledovne: „Kvačka na Cé vyhnala ho na Boce.“

V tomto neblahom čase však aktivity slovenských evanjelikov neustali. Popri Cirkevných listoch začali vychádzať periodiká *Stráž na Sione* a *Eanjelický posol* spod Tatier. V Modre a v Liptovskom svätom Mikulášu boli založené sirotince. Každý rok v inom cirkevnom zbore sa konali vnútromisijné a pastorálne konferencie. Na trinástej konferencii, ktorá sa konala v Pukanci 16. a 17. augusta 1911, bol urobený zásadný krok k jednotnému bohoslužobnému poriadku. Bolo už načase, pretože, ako konštatoval referent tejto problematiky Ján Palic „na základe porovnania 149 zborových bohoslužobných poriadkov som okrem kázne a Áronovského požehnanja nenašiel jednej súčiastky služieb Božích, ktorá by nebola podrobená premenám“.

Za zaznamenanie stojí aj tá skutočnosť, že škótsky vedec Scotus Viator, bojovník za práva utláčaných národov v rakúsko-uhorskej monarchii, vybavil pre štyroch mladých slovenských teológov – Martina Rázusa, Fedora Ruppeldta, Vladimíra Roya a Ľudovíta Senšela štúdium na univerzite v Edinburgu. Neskôr sa všetci štyria stali veľkými osobnosťami nielen v evanjelickej cirkvi, ale aj v celej spoločnosti.

Prvá svetová vojna sa tým, že rozbila rakúsko-uhorskú monarchiu, stala paradoxne vyslobodením nášho národa z neúnosného stavu. Do rámca svetovej vojny zapadlo aj štyristé výročie Reformácie (1917), ktoré „vďaka“ hrôzam bojov mohlo byť oslávené iba na úrovni cirkevných zborov.

Slovenská evanjelická cirkev sa po 311 rokoch (od žilinskej synody r. 1610) opäť samostatne konštituovala. Stalo sa tak na synode v Trenčianskych Tepliciach. Kazateľom na slávnostnom otvorení synody 18. januára 1921 v trenčianskom chráme Božom bol biskupský administrátor Jur Janoška. Na text z Listu Júdovho, verše 17 – 24, hovoril o dejinách Slovenskej evanjelickej cirkvi s hlavnou otázkou v tom zmysle slova, kedy bude požehnaná práca synody vyjadrená v Cirkevnej ústave.

Odpoveď znela: „Keď bude položená na základ viery v Ježiša Krista a keď bude vedená duchom Božej lásky.“

Nastal čas skutočného rozmachu cirkvi. V priebehu desiatich rokov boli založené a s úspechom pracovali spolky duchovných, mládeže, evanjelických žien, učiteľov, kantorov, katechéto, diakonické pracoviská Evanjelickej jednoty, sociálne a vydavateľské združenia atď. No vyskytovali sa aj problémy. Slovenské katolícke kruhy začali vyčítať, že evanjelici v protiklade k ich percentuálnemu zastúpeniu v národe zastávajú vo vládných a štátnych funkciách ČSR oveľa viac pozícií. Bolo tomu tak hlavne vďaka ich odbornosti a schopnostiam.

Situácia sa postupne kryštalizovala až do politického sobáša katolíckej HSLS na čele s Hlinkom s evanjelickou SNS na čele s Rázusom. Stalo sa tak r. 1932 vo Zvolene. Tento „sobáš“ však veľa šťastia nepriniesol. (Keď r. 1937 Martin Rázus zomrel, Hlinka sa sice na pohrebe zúčastnil, ale do evanjelického kostola v rezne nevstúpil.) Vznik samostatnej Slovenskej republiky znamenal totalitu. Naši biskupi a farári boli väznení, učitelia diskriminovaní (z evanjelických manželov, keď boli obidvaja učiteľmi, mohol učiť len jeden, jeden musel byť penzionovaný), evanjelikov nútili vstupovať do Hlinkovej gardy i Hlinkovej mládeže. Reakcia ortodoxných luteránov bola jasná. Počas Slovenského národného povstania sa 220 evanjelických farárov a kaplánov zapojilo do ilegality.

Len dva a pol roka medzi koncom 2. svetovej vojny a nástupom komunistickej diktatúry vo februári 1948 bolo príliš málo na to, aby sa pokračovalo v nádejnom kurze z obdobia rokov 1919 – 1938.

Komunistický štát podľa boľševického vzoru postupne zlikvidoval cirkevné spolky, maximálne obmedzil náboženskú výchovu, zorganizoval procesy s evanjelickými duchovnými. Napr. biskupa Fedora Ruppeltda, farárov Ľudovíta Vajdičku, Juraja Struhárika a Jozefa Juráša väznili aj nacisti, aj komunisti. Každý odpor sa nemilosrdne likvidoval. Keď koncom 40 rokov traja bývalí partizáni Žingor, Bibza a Nosál (všetci evanjelici) chceli vystúpiť proti režimu, popravili ich.

Nové vedenie cirkvi, ktoré bolo donútené spolupracovať so štátnou mocou, vymyslelo oportunistické heslo: „Teológia tvárou k životu“. Prenasledovaný farár Juraj Struhárik to drsne doplnil: „Tvárou k životu a zadkom ku Kristovi.“

Prišiel aj nádejný rok 1968. Nádeje však boli, žiaľ, v podobe sovietskych tankov veľmi rýchlo zmrazené. Jedným z dôsledkov r. 1968 bola inštalácia biskupa Západného dištriktu Rudolfa Košťala na Starej Turej v lete 1969. Zúčastnilo sa na nej vyše dvanásťtisíc veriacich z celého Slovenska. Pamätníci napočítali okolo 150 autobusov...

Sedemdesiate roky a polovica osemdesiatych rokov priniesli tvrdú tzv. normalizáciu s ďalším pokusom o ateizáciu spoločnosti. Kristovu cirkev však žiadni ateisti zdolať nemôžu.

Po novembri 1989 nastala pre slovenských evanjelikov záverečná zmena v 20. storočí. Prišlo s ňou obdobie, keď sa už nemusíme ani nemôžeme na nikoho a nič vyhovárať, iba ak na seba, svoju neochotu či pohodlnosť...

Borislav Petrik, preťistěno z časopisu Petržalský evanjelik

Společenská kronika

Brno I

1.11.	Dagmar Novotná	90 let
2.11.	Zdenka Marková	90 let
2.11.	Marie Bednářová	85 let
3.11.	Vlastimila Kejdušová	80 let
6.11.	Pavel Kundera	40 let
7.11.	Milada Luklová	81 let
7.11.	Jindřiška Gregorová	92 let
8.11.	Marie Lvová	81 let
9.11.	Marie Šimová	90 let
13.11.	Stanislav Crha	84 let
14.11.	Milan Ptáček	82 let
16.11.	Kornélie Křehlíková	75 let
19.11.	Vladimír Ptáček	80 let
20.11.	Michaela Katolická	10 let
23.11.	Ilona Meitnerová	30 let
25.11.	Emil Knesl	91 let
26.11.	Blanka Ptáčková	80 let
28.11.	Alena Opletalová	60 let
29.11.	Břetislav Langer	70 let
30.11.	Milada Kelblová	81 let

Pokřtěni byli:

7.09.	Vojtěch Dvořák, nar. 2002
5.10.	Sára Lipenská, nar. 2003
5.10.	Daniel Theimer, nar. 2003
12.10.	Vít Hloušek, nar. 1977
12.10.	Helena Švestková, nar. 1956
12.10.	Jitka Andrea Fialová, nar. 1960
12.10.	Barbora Valérie Nezvalová, nar. 1984
12.10.	Tamara Gabriela Nezvalová, nar. 1960
12.10.	Martina Horáková, nar.1964
12.10.	Jarmila Orlová, nar.1935
19.10.	David Čoupek, nar. 2002

26.10. Martin Ružička, * 2003

Oddáni byli:

12. 9.	Taťana Kristová a Martin Kopuleťý
13. 9.	Kateřina Dlabačová a Marek Gavlas
13. 9.	Hana Medková a Jan Pospíšil
20. 9.	Renata Hozová a Ryan Hulman

Rozloučili jsme se:

22. 9.	Jiří Slovák, nar.1929
23. 9.	Jiří Konopka, nar. 1947
29. 9.	Alice Herčíková, nar.1928

Brno II

10.11.	Hilda Fojtlová	83 let
10.11	Jiřina Polwarczná	76 let
11.11.	Libuše Pokorná	78 let
11.11.	Blahoslav Váňa	78 let
11.11.	Vlastimila Petráňová	83 let
15.11.	Miloslav Koutný	79 let
17.11.	Ivan Fleischer	78 let
17.11.	Věra Skřepská	82 let
19.11.	PhDr. Milada Wurmová	81 let
20.11.	Blanka Matyášová	80 let
21.11.	Bohuslava Krystíková	83 let
23.11.	Jaroslav Hudec	94 let
23.11.	Blažena Vašíková	81 let
26.11.	Miloslav Petráček	78 let
27.11.	Vlasta Kovářová	82 let
27.11.	Jan Kružík	76 let

Oddáni byli:

13.9.	Jana Popelářová a Petr Skřička
-------	-----------------------------------

koutek pro mládež

Dva dřevorubci

V lese káceli stromy dva dřevorubci. Stromy byly vysoké a měly mohutné a tvrdé kmeny. Oba dřevorubci byli zdatní, ale každý z nich se do práce pustil jiným způsobem. Ten první se do svého kmene vytrvale zasekával ránu za ranou. Nikdy se nezastavil, narovnal záda jen na okamžik, když potřeboval nabrat dech.

Druhý dřevorubec si čas od času dopřál přestávku.

Když zapadalo slunce, první dřevorubec byl teprve v polovině kmene. Potil krev a byl rád, že už bude večer. Nevydržel by pracovat ani o minutu déle. Zato ten druhý stačil podetnout celý strom. Jak je to možné? Vždyť oba začínali současně a stromy byly stejně velké!

První dřevorubec nevěřil svým očím. "To nechápu! Jak se ti podařilo podsekat celý strom, když ses pořád zastavoval?"

Druhý se usmál: "Ty jsi viděl, že jsem se zastavoval, ale nevšiml sis, že jsem si při každé přestávce naostřil sekeru!"

Naše duše je jako sekera. Nesmíme ji nechat zrezivět. Každý den bychom ji měli trochu naostřit:

- 1. Zastavit se na deset minut a poslechnout si nějakou hudbu.*
- 2. Jakmile je to možné, jít pěšky.*
- 3. Každý den obejmout lidi, které máme rádi, a říci jim: "Mám tě rád."*
- 4. Nevynechat oslavy narozenin, výročí, svátků a podobných příležitostí.*
- 5. Být ke všem laskaví. I k těm, které máme doma.*
- 6. Usmívat se.*
- 7. Modlit se.*
- 8. Pomoci někomu, kdo nás potřebuje.*
- 9. Hýčkat sami sebe.*
- 10. Dívat se na nebe a směřovat vysoko.*

Jmění

Tatínek leštil auto voskem a pečlivě ho roztíral po karoserii.

Pomáhal mu jedenáctiletý syn, který se snažil nablýskat nárazníky.

"Vidiš," povídal mu otec, "auto je pro rodinu hotové jmění. Musíme mu věnovat čas, pozornost a náležitou péči."

"Ano, tati."

"Správně, jsi chytrý hoch."

Chvilí bylo ticho.

"Takže já pro rodinu jmění nejsem," řekl rozpačitě chlapec.

"Jak to?"

"Na mě nikdy čas nemáš."

zprávy ze staršovstva

BRNO I - V úvodu schůze byly kladně hodnoceny zářijové ekumenické bohoslužby, zájezd pěveckého sboru CD do Očové a zvláště ordinace nových kazatelů, kteří vyjádřili poděkování, že se tato akce mohla konat v našem sboru. Sbírká pro občanské sdružení Naděje vynesla přes 20 tisíc Kč, na vyhořelý kostel v Rumburku bylo při ordinacním shromáždění vybráno přes 6 tisíc Kč.

Staršovstvo bylo dále seznámeno se jmény nově pokřtěných dospělých a dětí v našem sboru. Většina akcí v týdnu se po prázdninách znovu rozběhla a po delší diskusi bylo rozhodnuto, že pondělní sborový rozhovor a vzdělávání se bude konat odděleně: třetí a čtvrté pondělí v měsíci. Sedm autorů odevzdalo své návrhy na nový stůl Páně a další vybavení do Červeného kostela a proto bychom do konce roku rozhodli, který si vybereme. Staršovstvo dále schválilo úpravu rozpočtu na rok 2003. Vzhledem k tomu, že výnosy z nájmu budou vyšší, než jsme mohli původně předpokládat, rozhodlo staršovstvo uvolnit finanční prostředky na novou počítačovou síť v kancelářích. Dále je nutné provést výměnu plynových topidel v Betlémském kostele (rozpočet 150 tisíc Kč). Na tuto akci nám slíbil půjčit peníze sbor Církve bratrské - Betánie. Starokatolické církvi bude umožněno, aby každou neděli odpoledne konala v našem sborovém sále bohoslužby.

Podávalo se opravit mikrofonní stojany v obou kostelech. Bratr Petr Zukal postupně odváží ze sklepa otlučenou omítku. Bratr Dušan Marek se postaral o trvalou instalaci zvukového přenosu bohoslužeb do sborových místností na faře. Bratr Milan Ryšavý provedl s odbornou firmou kontrolu stavu střechy Červeného kostela. Vzhledem k tomu, že sourozenci Bělehradovi ukončí v létě 2004 svůj pobyt na faře na Pellicově, byl schválen inzerát, v kterém hledáme nové kostelníky a správce Betlémského kostela. jg

BRNO II - Sbor Brno II má delší dobu jak známé, tak přátele na dvou místech v zahraničí. Pokud jde o vzdálenost, jsou nám blíží členové farnosti a.v. ve Vidni - Střed. Staršovstvo tamního sboru a staršovstvo v Brně II přijaly před časem společné prohlášení o tom, že jim záleží na další spolupráci, jejím rozvoji a rozšíření. Zřetelně kus dál žije a působí nizozemský reformovaný sbor v Apeldoornu - Západ. Se zástupci obou sborů nám bylo letos na konci září a začátku října možné se setkat - a setkání se zdařilo. Staršovstvo přijalo zprávu o tom jako dobrou a povzbudivou. - - Nato si zjednaly slyšení hospodářské a správní úkoly - a vzaly si z času pro jednání schůze (jako obvykle) notný kus. Když po dlouhém a suchém létě přišly vydatné deště, ukázalo se znovu, jak velkou starost bude nejpозději v příštím roce představovat nezbytná oprava střechy kostela. Zátěž, kterou to bude představovat pro sborové hospodaření, lze těžko snížit. Bude nezbytné požádat všechny členy ve sboru o solidaritu a pomoc. Nutno bylo také učinit několik rozhodnutí v otázkách úklidu a péče o běžný provoz budov. - - Necelé dva měsíce zbývají do začátku adventu. Před časem začala Česká televize se sborem jednat o uspořádání přímého přenosu z adventních služeb Božích v poslední listopadovou neděli. Staršovstvo se už dříve rozhodlo vyhovět - příprava ovšem už začíná intenzivně probíhat - mj. také pro pěvecký sbor Cantate Domino. V rámci přípravy bylo rozhodnuto o konání služeb Božích v nezvyklý den a dobu - v sobotu před první adventní nedělí v podvečer. Pro společenství církve to má být příležitost ke zvětšování a slavení, pro pracovníky televize, kteří budou zajišťovat nedělní přenos, je to příležitost vidět na místě, jak vypadá ten děj, který mají příští den odvysílat. (Obeznačenost s podobou evangelických služeb Božích není obecně vzato tak velká, aby si každý ze zúčastněných zaměstnanců ČT uměl dopředu představit, co se tam děje. - - Dověděli jsme se, že letošní seniorátní konvent bude (v prosinci) opět v Blahoslavově domě. Delegáty konventu i hosty rádi přivítáme. Vlastně by nás mělo těšit, že využití prostor našeho sboru i pohostinnosti našich sester a bratrů pokládá celý seniorát už dlouhou řadu let za tak naprostou samozřejmost. jv

LISTOPAD

BRNO I

BRNO II

2. 11. Dvacátá neděle po Trojici

8:30 BK Jiří Gruber VP	9:00 BD Jaroslav Vítek
10:00 ČK Jiří Gruber VP	10:30 Kuř Jaroslav Vítek
14:15 Rch Jiří Gruber	13:45 Tiš Jaroslav Vítek
19:30 ČK Štěpán Hájek <i>nešpory</i>	

9. 11. Dvacátá první neděle po Trojici

8:30 BK Olga Tydlitátová	9:00 BD Jaroslav Vítek
10:00 ČK Olga Tydlitátová	9:45 Tiš Jiří Malý

16. 11. Dvacátá druhá neděle po Trojici

8:30 BK Jiří Gruber	9:00 BD Jiří Malý
10:00 ČK Jiří Gruber	10:30 Kuř Jaroslav Vítek
14:15 Rch Jiří Gruber	13:45 Tiš Jaroslav Vítek
	19:30 BD

23. 11. Poslední neděle v církevním roce

8:30 BK Olga Tydlitátová	9:00 BD Jaroslav Vítek
10:00 ČK Olga Tydlitátová	9:45 Tiš Jiří Malý

30. 11. První adventní neděle

8:30 BK Jiří Gruber VP	9:00 BD J. Malý, J. Vítek VP
10:00 ČK Jiří Gruber VP	<i>zpívá Cantate Domino</i>
	<i>přímý přenos ČT</i>

LEGENDA

BK Betlémský kostel
ČK Červený kostel
Rch Rychmanov

BD Blahoslavův dům
Kuř Kuřim
Tiš Tišnov